

Скіцько В.І.

УДК 658.7:658.8

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЇХ МОДЕЛЮВАННЯ

Аннотация. В статье проанализировано современное состояние теоретических положений функционирования логистических систем в Украине. Обозначены проблемы, требующие решения. Приведены функции и задачи основных видов логистических подсистем и средства их моделирования. Показано, что существуют ситуации, когда необходимо принимать решения в условиях неопределенности, конфликтности и неполной информации. Предложено применение расплывчатого метода анализа иерархий для выбора поставщика, перевозчика, представительства и склада.

Ключевые слова: логистика, логистическая система, закупочная логистика, сбытовая логистика, складская логистика, транспортная логистика, расплывчатый метод анализа иерархий.

Анотация. В статті проаналізовано сучасний стан теоретичних положень функціонування логістичних систем в Україні. Окреслені проблеми, які потребують вирішення. Наведені функції та задачі основних видів логістичних підсистем та засоби їх моделювання. Показано, що існують ситуації, коли необхідно приймати рішення за невизначеності, конфліктності та неповної інформації. Запропоновано застосування розпливчастого методу аналізу ієрархії для вибору постачальника, перевізника, представництва та складу.

Ключові слова: логістика, логістична система, закупівельна логістика, збутова логістика, складська логістика, транспортна логістика, розпливчастий метод аналізу ієрархії.

Summary. This paper analyzes the current state of theoretical positions functioning of logistics system in Ukraine. Operation of the logistic system of enterprise should ensure the supply of goods or raw materials, providing services in sufficient quantity at the right time in the right place at minimal cost. This can be achieved by solving the problem of logistics subsystems, among which is the purchase, sale, transport and warehouse logistics subsystem.

The paper describes the major problems of logistics subsystems and tools to address them. But there are some limitations of methods and models in situations where decisions need to be taken under uncertainty and insufficient information. To overcome this problem, you can use the tools of the theory of fuzzy sets.

The author suggested using fuzzy analytic hierarchy process method for selecting supplier, carrier, representation and composition. This approach is effective in solving of multicriteria problems under conditions where difficult or impossible to obtain a quantitative assessment of the studied parameters or the process of obtaining these estimates requires a lot of time, effort and money. Using this model allows for the selection of one of multiple providers (carriers, offices or warehouses) with uncertainty when trying to quantify the selection criteria and weights of these criteria in the aggregated indicator.

Keywords: logistics, logistic system, procurement logistics, sales logistics, warehouse logistics, transport logistics, fuzzy method of analysis of hierarchies.

Постановка проблеми. Не зважаючи на кризові явища, що відбуваються у світовій та українській економіці з 2008 року, ряд вітчизняних виробників, зокрема, харчової та фармацевтичної галузей, все таки зуміли збільшити власне виробництво, розширити асортимент продукції. Наприклад, з 2010 року лідером фармацевтичного ринку України є вітчизняна компанія «Фармак», яка потіснила багаторічного лідера компанію Берлін-Хемі/Менаріні (Berlin-Chemie/Menarini), що є представником лідируючого фармацевтичного об'єднання Італії – Групи Менаріні (Menarini Group) – на території Німеччини та Східної Європи, зокрема, в Україні [1, 2]. Це було зумовлено, насамперед, переорієнтацією споживача, внаслідок кризи, з імпортової продукції на вітчизняну.

Разом зі збільшенням обсягу виробництва продукції на таких підприємствах з однієї сторони постала проблема ефективної доставки її до споживача через мережу власних магазинів (аптек), регіональних представників (складів), інших посередників (мереж оптової та роздрібної торгівлі), з іншої сторони – актуальною стала проблема вибору надійних постачальників сировини, матеріалів та комплектуючих. Вирішити ці проблеми можна, зокрема, за допомогою продуманої організації логістики.

Аналіз різноманітних визначень поняття логістики як науки щодо господарської діяльності показав, що можна виділити два аспекти, які складають її сутність [3]: управлінський (логістика – це управління, планування, контроль), економічний (логістика – це сукупність різних видів діяльності, зокрема, підприємства з метою отримання найбільшого прибутку з найменшими витратами). В загальному випадку логістика визначається як управління матеріальними (товарними), фінансовими, інформаційними та іншими потоками в економіці [4].

Слово «логістика» має грецьке походження та означає мистецтво обчислювати та міркувати, тому можна говорити, що логістика досліджує насамперед кількісну сторону потоків в економіці, що в свою чергу потребує застосування відповідних економіко-математичних методів та моделей.

На сьогодні в логістиці використовують різноманітний науковий інструментарій, який можна поділити наступним чином [5]:

1) математика: теорія ймовірностей, теорія випадкових процесів, методи оптимізації, матриці, математична статистика, функціональний аналіз, факторний аналіз тощо;

2) дослідження операцій: лінійне, нелінійне та динамічне програмування, теорія ігор і статистичних рішень, теорія масового обслуговування, методи управління запасами, методи імітаційного моделювання та мережевого планування тощо;

3) кібернетика: теорії великих систем, прогнозування, управління, автоматичного регулювання, графів, ідентифікації, інформації, зв'язку, розкладів, оптимального управління тощо;

4) теорія оптимального управління, теорія оптимального планування, методи економічного прогнозування, маркетинг, менеджмент, стратегічне і оперативне планування, виробничий менеджмент, ціноутворення, управління персоналом, якістю, проектами, інвестиціями, дистрибуція, організація продажів, підприємництво, фінанси, бухгалтерський облік, соціальна психологія, економетрика, організація транспорту, складського господарства, торгівлі тощо.

Але сучасні вимоги ведення бізнесу вимагають використання не тільки класичних засобів, а й розробку та впровадження нових, які дозволяють приймати управлінські рішення у логістиці за умов невизначеності, конфліктності та неповної інформації. Крім того, існує необхідність у використанні сучасних інформаційно-комп'ютерних засобів та технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для вітчизняного бізнесу поняття логістики є відносно новим, про що свідчить, зокрема, невелика кількість наукових та практичних робіт з цього напрямку. На противагу велика кількість друкованих журналів, спеціалізованих сайтів у мережі Інтернет, професійних спільнот існує у Сполучених Штатах Америки, країнах Європейського Союзу, Японії, Росії, Китаї та інших країн світу, що свідчить про актуальність проблем логістики та зацікавленість у розвитку цього напрямку як науковців, так і практиків.

Однією з головних проблем є стандартизація існуючої термінології в логістиці та впровадження нових необхідних термінів. Серед публікацій, які присвячені цій тематиці у світі найбільш популярними є видання Європейської логістичної асоціації (European Logistics Association, ELA) [6], в Україні – Глосарій логістичних термінів Світлани Огієнко та Ірини Дзьобко [7] та інші наукові статті, зокрема [8, 9].

Сьогодні відбувається перехід від розуміння логістики як переміщення у просторі і часі матеріальних та інших потоків до посиленого акценту на управлінському аспекті логістики [10], що є підґрунтям до застосування поняття «логістичний менеджмент» та зумовлює потребу у використанні засобів підтримки відповідних рішень. Існує ряд робіт, насамперед навчального плану, зокрема [3, 4, 11], в яких розглядаються різні економіко-математичні методи та моделі у логістиці. Окремі теоретичні та практичні аспекти логістичного управління досліджують у своїх роботах такі вітчизняні науковці як Громовик Б.П., Мельничук Д.О., Прокоф'єва С.В., Фролова Л.В. [12-15] та інші.

Ознайомлення з працями науковців та практиків дозволяє дійти висновку про багатогранність, важливість та актуальність проблеми управління в логістичних системах, зокрема, за допомогою економіко-математичних методів та моделей, та існування низки не достатньо досліджених моментів.

Мета дослідження полягає у аналізі задач основних логістичних підсистем, існуючих економіко-математичних методів та моделей, які використовуються для їх вирішення та окреслення напрямків наукових теоретичних та практичних досліджень.

Основні результати дослідження. Підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, який має права юридичної особи, що виробляє певні товари та/або надає послуги, займається різними видами економічної діяльності з метою забезпечення потреб споживачів та отримання якомога більшого прибутку [16] та є складовою мікроекономіки. Під *логістичною системою мікроекономічного рівня* будемо розуміти сукупність взаємопов'язаних логістичних підсистем, дія яких спрямована на узгодження (координацію) руху матеріальних, сервісних, інформаційних, фінансових потоків та потоку інтелектуально-трудових ресурсів з метою збільшення доходів (прибутку) та зменшення витрат (збитків) підприємства.

Функціонування логістичної системи в цілому має забезпечити постачання товару чи сировини, надання послуги в необхідному обсязі в необхідний момент часу в необхідному місці за мінімальних витрат. Цього можна досягти вирішуючи відповідні задачі логістичних підсистем, серед яких основними є закупівельна, збутова, транспортна та складська логістичні підсистеми.

Задачами закупівельної логістичної підсистеми є вибір постачальників матеріальних ресурсів, планування потреби у ресурсах, визначення оптимальних термінів та обсягів поставок ресурсів, організація договірної роботи, вибір форм поставок і типів транспорту для доставки матеріальних ресурсів виробничим підрозділам [17]. Для виробничих підприємств матеріальними ресурсами є сировина, комплектуючі, паливно-енергетичні ресурси тощо, для торгового – різні готові товари.

Планування потреби у матеріальних ресурсах передбачає створення планово-розрахункових документів, у яких обґрунтовується виробнича потреба в матеріальних ресурсах [18]. Для цього за допомогою матеріального балансу розраховують обсяг матеріальних ресурсів, який необхідно закупити в плановому періоді. Потребу в матеріальних ресурсах виробництва визначають, зокрема, методом прямого розрахунку та методом динамічних коефіцієнтів [18]. Після того як визначено скільки і від кого підприємство отримує матеріальні ресурси виникає проблема транспортування. Якщо доставку матеріальних ресурсів постачальник здійснює самостійно, то підприємству залишається узгодити, зокрема, час доставки. В протилежному випадку, підприємство повинно власними силами здійснити поставку матеріальних ресурсів таким чином, щоб її вартість була мінімальною.

Вибір постачальників – це багатокритеріальна та слабоструктурована задача, яку можна вирішити за допомогою метода рейтингового оцінювання, метода домінуючих характеристик, метода переваг та інших. До критеріїв вибору постачальника можна віднести [18]: якість товарів; терміни постачань; наявність тривалих господарських зв'язків; гнучкість та оперативність постачань; транспортні витрати; характеристика товарного асортименту; політика ціноутворення; форма оплати; сервіс; ступінь оновлення

товарного асортименту тощо. Вибір та перелік критеріїв залежить від потреб підприємства та можливості отримати необхідну інформацію для прийняття рішення.

Для розрахунку рейтингу постачальника можна скористатися, зокрема, такою формулою:

$$R = \sum_{i=1}^n r_i x_i,$$

де r_i – це вага (або значимість) i -го критерію; x_i – значення i -го критерію за деякою шкалою, n – кількість критеріїв.

Наприклад, якщо діяльність постачальників за будь-яким критерієм можна оцінити в балах за 12 бальною системою (чим більше значення, тим краще) та певним чином визначити ваги критеріїв, то обрати необхідно того постачальника, для якого значення R буде максимальним. Цей підхід є досить простим і швидким, якщо ми можемо оцінити r_i та x_i кількісно. Але виникає певна проблема, коли це зробити важко. Тоді можна скористатися, зокрема, нечіткою багатокритеріальною ієрархічною моделлю підтримки прийняття рішень, яку називають розпливчастим методом аналізу ієрархій (РМАІ), що описаний, зокрема, в [19]. Використання цієї моделі дозволяє здійснити вибір одного із множини постачальників за невизначеності при спробі кількісно оцінити зазначені вище критерії та ваги.

РМАІ для вирішення нашої задачі буде складатися з наступних кроків.

Крок 1. Формування багаторівневої ієрархічної структури, яка містить на верхньому рівні ієрархії загальний рейтинг, далі – критерії вибору постачальників та нижній рівень – це самі постачальники, які необхідно впорядкувати для вибору.

Крок 2. Побудова матриць попарних порівнянь з нечіткими оцінками для елементів, які знаходяться на окремих рівнях ієрархії. Наприклад, якщо ми маємо 5 постачальників (другий рівень ієрархії) та 10 критеріїв вибору (перший рівень ієрархії), то у нас буде десять матриць розмірності (5×5) , та одна матриця розмірності (10×10) .

Крок 3. Розрахунок значень вагових коефіцієнтів (векторів пріоритетів) кожного з елементів ієрархічної структури з погляду елемента, який перебуває на безпосередньо вищому рівні ієрархії, за допомогою середньої геометричної нечіткої множини.

Крок 4. Обчислення вектора пріоритетів, який визначає нечіткі оцінки постачальників з погляду інтегрованого критерію – загального рейтингу.

Крок 5. Упорядкування досліджуваних постачальників відносно величини їх нечітких оцінок інтегрованого критерію.

Крок 6. Прийняття рішення: вибір постачальника.

Задачі транспортної логістики полягають насамперед у виборі перевізника та експедитора, виду транспорту, визначенні раціональних маршрутів тощо. Якщо у доставці продукції беруть участь декілька учасників, то до задач транспортної логістичної підсистеми можна віднести також наступне [11]: забезпечення технічної відповідності учасників процесу транспортування продукції (узгодженість у роботі з різними розмірами пакуваннями продукції від пакету до контейнеру); технологічна зв'язаність (використання єдиної технології транспортування, прямі перевантаження, сполучення з мінімальною кількістю перевантажень); економічна зв'язаність (загальна методологія дослідження кон'юнктури ринку та побудова тарифної сітки, яка враховує інтереси усіх учасників транспортного процесу); використання єдиних систем планування (розробка та застосування відповідних планів графіків для різних видів транспорту).

Особливістю задач транспортної логістичної підсистеми є те, що вони вирішуються разом з задачами інших видів логістичних підсистем, що відображає взаємозалежність транспортної логістичної підсистеми від інших. Найбільш поширеними способом розв'язання проблем транспортної логістики є використання моделі транспортної задачі та її різних модифікацій.

Якщо задачу вибору перевізника сформулювати аналогічно зазначеній раніше задачі вибору постачальника зі своїми критеріями вибору, то для її вирішення можуть бути застосовані ті ж самі підходи й запропонований вище спосіб, за допомогою РМАІ. У цьому випадку, в якості критеріїв можуть бути: час доставки; частота відправки вантажів в пункт призначення; надійність дотримання графіку; здатність перевозити різні вантажі; здатність доставляти вантажі у будь-який населений пункт; вартість перевезення тощо.

До задач складської логістичної підсистеми відносять [17]: визначення кількості, типу та місць розташування складів; розрахунок обсягів зберігання різних матеріальних ресурсів та готової продукції; планування розміщення запасів; проектування зон транспортування, сортування, завантаження-розвантаження; вибір складського обладнання тощо. Виконання цих завдань повинно сприяти концентрації необхідного обсягу запасів готової продукції для забезпечення виконання підприємством замовлень споживачів.

Задачами збутової логістичної підсистеми є своєчасна доставка споживачеві необхідного обсягу продукції без пошкоджень за мінімальної вартості доставки. Ці задачі вирішуються через визначення способу доведення товару до споживача, належного упакування товару, транспортної схеми доставки, необхідності у представництвах та складах в регіонах тощо. Зокрема, задачу розміщення представництв та складів можна вирішити за допомогою методу повного перебору, методу центру тяжіння системи розподілення, експертного методу, евристичного методу, методу пробної точки, аналізу альтернативних варіантів мереж представництв. Мережа представництв та складів повинна сприяти зменшенню витрат підприємства на транспортування товарів.

Задачу вибору представництв та складів можна також вирішити за допомогою РМАІ. У цьому випадку, в якості критеріїв можуть бути: розмір складських площ; висота складських приміщень; обсяги можливих запасів; доступність до існуючих шляхів постачання; умови збереження товару; капітальні витрати тощо.

Дієвість вирішення задач та проблем збутової логістики наразі є актуальною проблемою для вітчизняних підприємств, тому що в умовах великого різноманіття, фактично однакових цін на однотипну продукцію стає дедалі важче її продати, ніж виробити. Для визначення ступеня задоволення взаємовідносинами підприємства і споживача використовується модель Ліндерса-Фірона [18].

Висновки. Протягом останніх років суттєво змінились умови діяльності вітчизняних підприємств, зокрема, істотно зросла конкуренція. Тому підприємства змушені вдосконалюватися, змінювати власну цінову політику, надавати споживачеві ширший спектр послуг тощо. У боротьбі за споживача перемагає те підприємство, яке може повністю задовольнити його потреби в товарі належної якості, необхідної кількості у потрібний час та певному місці. Цього можна досягти якщо підприємство розглядати як логістичну систему і запроваджувати у його роботі відповідні підходи управління.

В статті виокремлені задачі основних логістичних підсистем та зазначений інструментарій їх вирішення. Існує обмеженість деяких методів та моделей в ситуаціях, коли рішення необхідно приймати в умовах невизначеності та недостатньої інформації. Для подолання цієї проблеми необхідно скористатися інструментарієм теорії нечітких множин. Наведений розпливчастий метод аналізу ієрархій є досить ефективним засобом вирішення багатокритеріальних задач за умов, коли складно чи практично неможливо отримати кількісну оцінку досліджуваних показників або процес здобуття цих оцінок вимагає багато часу, зусиль та коштів.

Дана стаття може бути відправною точкою стосовно проведення низки теоретичних та прикладних досліджень аналізу та функціонування логістичних систем, зокрема, потребує ґрунтовних досліджень використання сучасних економіко-математичних методів та моделей, що будуються, зокрема, на основі теорії та інструментарію нейронних мереж, нечіткої логіки та генетичних алгоритмів.

Джерела та література:

1. Вероника Гаврилюк. Українцы на здоровье не жалуются. Отечественные фармацевтические компании захватывают рынок [Электронный ресурс] / Гаврилюк Вероника // Газета "Коммерсантъ Украина", №85 (1359), 31.05.2011. – Режим доступа к статье : <http://www.kommersant.ua/doc/1651104>
2. Офіційний сайт ВАТ «Фармак» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.farmak.ua
3. Мастяева И. Н. Математические методы и модели в логистике / И. Н. Мастяева. – М. : Московская финансово-промышленная академия, 2004. – 59 с.
4. Плоткин Б. К. Экономико-математические методы и модели в логистике : Учебное пособие. / Б. К. Плоткин, Л. А. Делюкин. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2010. – 96 с.
5. Тихомирова А. Н. Математические модели и методы в логистике : Учебное пособие. / А. Н. Тихомирова, Е.В. Сидоренко. – М. : НИЯУ МИФИ, 2010. – 320 с.
6. Офіційний сайт European Logistics Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.elalog.eu>
7. Глосарій логістичних термінів [Текст] : [навч. вид.] / [уклад. С. О. Огієнко, І. П. Дзьобко] ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2009. – 59 с.
8. Бакута А. Теоретичні основи логістики: минуле та сьогодення [Електронний ресурс] / А. Бакута // Схід. – 2012. – № 4. – С. 3-9. – Режим доступу до статті : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/skhid/2012_4/3.pdf
9. Верхоглядова Н. І. Значення та сутність терміну «логістика» [Електронний ресурс] / Н. І. Верхоглядова, Т. Є. Іваницька // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2011. – №2. – С. 29-34. – Режим доступу до статті : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_ep/2011_2/files/EC211_05.pdf
10. Нехода Е. В. Логистика или логистический менеджмент : направления в преподавании [Электронный ресурс] / Е. В. Нехода // Вестн. Том. гос. ун-та. Экономика. – 2010. – №1. – С.87-90. – Режим доступа к статье : <http://cyberleninka.ru/article/n/logistika-ili-logisticheskiy-menedzhment-napravleniya-v-prepodavanii>
11. Лубенцова В. С. Математические модели и методы в логистике : учеб. пособ. / В. С. Лубенцова. Под редакцией В. П. Радченко. – Самара : Самар. гос. техн. ун-т, 2008. – 157 с. : ил.
12. Фролова Л. В. Логістичне управління торговельним підприємством: теорія та методологія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.07.05 «Економіка торгівлі та послуг» / Л. В. Фролова. – Донецьк, 2005. – 37 с.
13. Громовик Б. П. Теоретико-методологічні та прикладні засади логістичного управління фармацевтичними підприємствами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора фармац. наук: спец. 15.00.01 «Технологія ліків та організація фармацевтичної справи» / Б. П. Громовик. – К., 2005. – 41 с.
14. Прокоф'єва С. В. Моделі управління процесом доставки вантажів: економічний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.11 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» / С. В. Прокоф'єва. – Х., 2009. – 20 с.
15. Мельничук Д. О. Моделювання динаміки логістичної системи підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.11 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» / Д. О. Мельничук. – Донецьк, 2009. – 20 с.

16. Господарський кодекс України: із змінами та допов. станом на 16 травня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
17. Гурч Л. М. Логістика : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Гурч. – К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – 560 с. : іл. – Бібліогр. : с. 369-378; 547-548.
18. Окландер М. А. Логістика: підручник. / М. А. Окландер. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.
19. Вітлінський В. В. Аналіз, оцінка і моделювання економічного ризику : Монографія / В. В. Вітлінський. – К. : ДЕМІУР, 1996. 212 с.

Бакуменко М.А.

УДК 330.322.5

О НЕКОТОРЫХ РЕЗУЛЬТАТАХ ПОДГОТОВКИ И ПРОВЕДЕНИЯ ФИНАЛЬНОГО ТУРНИРА ЧЕМПИОНАТА ЕВРОПЫ ПО ФУТБОЛУ 2012 ГОДА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

***Аннотация.** Статья посвящена анализу результатов подготовки и проведения финального турнира Чемпионата Европы по футболу 2012 года (Евро-2012) для экономики Украины и уровня ее конкурентоспособности. Проведено соответствие ожидаемых результатов подготовки и проведения Евро-2012 с функциями государственных реальных инвестиционных проектов. Сделан вывод о положительном влиянии Евро-2012 на экономику Украины и ее конкурентоспособность в глобальном мировом пространстве.*

***Ключевые слова:** государственный реальный инвестиционный проект, Евро-2012, функции реальных инвестиционных проектов, конкурентоспособность национальной экономики.*

***Анотация.** Статья посвящена анализу результатов подготовки та проведення фінального турніру Чемпіонату Європи з футболу 2012 року (Євро-2012) для економіки України та рівня її конкурентоспроможності. Проведено відповідність результатів підготовки та проведення Євро-2012, що очікувались, з функціями державних реальних інвестиційних проектів. Зроблено висновок про позитивний вплив Євро-2012 на економіку України та її конкурентоспроможність у глобальному світовому просторі.*

***Ключові слова:** державний реальный інвестиційний проект, Євро-2012, функції реальних інвестиційних проектів, конкурентоспроможність національної економіки.*

***Summary.** The article analyses the impact of preparation to and holding of the final tournament of the European Football Championship 2012 (EURO 2012) on Ukraine's economy and its competitive ratio globally. It gives correlation of expected results from preparation to and holding of EURO 2012, defined in the State Target Programme, to the functions of real investment projects: protective, budget, image, strategic and social ones. The article analyses the actual results of EURO 2012 projects implementation, as well as the Championship's impact on Ukraine's image. Also, it compares Ukraine's competitiveness in 2012-2013 versus 2008-2009 in terms of the 12 pillars of the Global Competitiveness Index (GCI), annually calculated by the World Economic Forum. The author analyses the absolute increase and the rate of increase of GCI pillars in 2012-2013 (as compared with 2008-2009) for Ukraine and a hypothetical economic system characterized by Innovation-driven stage of development. To calculate the parameters of the above economic system, the author finds arithmetical average of each of the 12 GCI pillars for 35 countries/economies referred to as Innovation-driven by the World Economic Forum in 2012-2013. The preparation to and holding of EURO 2012 did not improve the 11th and 12th GCI pillars ("Business sophistication", "Innovation"), but promoted stabilization of their values. The author analyses the dynamics of the gap between GCI pillars of the Innovation-driven economic system and those of Ukraine in 2008-2009 and 2012-2013, and concludes that EURO 2012 projects had a positive impact on Ukraine's economy and its competitiveness.*

***Key words:** state real investment project, EURO 2012, functions of real investment projects, competitiveness of national economy.*

Грамотный выбор и управление реализацией реальных инвестиционных проектов (РИП), в том числе и государственных, играют ключевую роль в обеспечении конкурентоспособности национальной экономики.

В работе [1] было высказано мнение о том, что государственный проект можно назвать инвестиционным в случае, если он предполагает выполнение защитной функции в сочетании как минимум с одной из следующих функций: бюджетной, стратегической, функцией улучшения имиджа.

Ярким примером государственных РИП могут служить проекты, реализованные в Украине в рамках подготовки и проведения финального турнира Чемпионата Европы по футболу 2012 года (Евро-2012), который проходил в нашей стране летом 2012 года, и на подготовку к проведению которого был потрачен пятилетний период, а также более 40 млрд. грн. бюджетных средств [2].

Несомненно, Евро-2012 явилось для Украины значимым событием и привлекло к себе внимание не только отечественных, но и зарубежных ученых. Среди научных трудов, посвященных анализу результатов Евро-2012 для Украины, можем назвать работы: Гришель В. (Grishel V.) [3], Гусар Т. (Gusar T.) [4] (рассмотрены основные результаты подготовки к Евро-2012), Клоновой А. (Klonova A.) [5] (проанализированы проблемы формирования бренда Украины до проведения Евро-2012), Трифионовой М. [6] (исследованы вопросы развития международных отношений Украины в связи с проведением чемпионата).

Цель данной статьи - проанализировать последствия подготовки и проведения Евро-2012 для экономики Украины и ее конкурентоспособности.